

Идеалът на човѣка.

Въ живота на земята има три важни нѣща. Ние живѣемъ на земята, и затова, на първо мѣсто трѣбва да разберемъ човѣка, ако искаме да разберемъ живота, който той прѣкарва. Безъ човѣка, и природата нѣма смисълъ.

Второто важно нѣщо, което трѣбва да разберемъ, това сѣ ангелитѣ, които, прѣведени на обикновенъ езикъ, прѣдставятъ човѣшкия умъ, човѣшкитѣ мисли. Като се каже „ангелъ“, разбираме свѣтло сѣщество, а ние ще прѣведемъ ангела съ думитѣ „свѣтла мисълъ.“

Третото най-важно и неразбрано нѣщо за човѣка, това е Богъ. Тази дума, прѣведена на разбранъ езикъ, прѣдставя любовта, която носи животъ и безсмъртие за човѣшката душа. Затова и въ Писанието е казано: „Богъ е Любовь.“ Слѣдователно, идеалътъ на човѣка е да разбере себе си, да разбере ангелитѣ, т. е. свѣтлиитѣ и чисти мисли и най-послѣ да разбере Бога, т. е. Любовта. Разбере ли тѣзи три нѣща, той ще може да си изработи една положителна философия за живота.

Съврѣменнитѣ хора страдатъ отъ неразбиране, отъ незнаене, какъ да съпоставятъ нѣщата. Щомъ човѣкъ не може да съпоставя нѣщата, както сѣ ги създали природата и Богъ, той се намира въ голѣмо противорѣчие съ себе си. То е все едно да накладете огънь въ кѣщата си, но не въ огнището, дѣто е опрѣдѣлено мѣстото му, но нѣкъдѣ на пода. Какво става тогава? Цѣлата кѣща се запалва и изгаря, а заедно съ нея и вие изгаряте. Въ това отношение чувствата на човѣка играятъ роля на огънь. Ако човѣкъ знае, какъ и дѣ да отправя своитѣ чувства, той ще си създаде най-голѣми блага въ живота; не знае ли това, самъ ще си причини най-голѣми страдания и нещастия. За да се направляватъ правилно човѣшкитѣ чувства, необходимо е права мисълъ. Ето защо, най-важно, най-велико нѣщо а човѣка сѣ неговитѣ мисли и чувства. За ангелитѣ пѣкъ нѣма по-велико нѣщо отъ чистотата — чисти чувства, чисти мисли. Въ Божествения свѣтъ нѣма по-велико нѣщо отъ Любовта. Слѣдователно, най-важното нѣщо за човѣшкия свѣтъ сѣ мислитѣ и чувствата; за ангелския свѣтъ — чистотата, а за Божествения свѣтъ — Любовта.

Казвамъ: колкото и да сѣ важни тия нѣща, обаче, тѣ оставатъ неразбрани за съврѣменнитѣ хора, защото трѣбва да имъ се доказва, сѣществуватъ ли Богъ, или не. Остане ли този въпросъ да се доказва, той вече изгубва значението си. Всѣко доказателства за сѣществуването на Бога е

механически процесъ. Какъвъ смисълъ има да ми доказва нѣкой, дали живѣя, или не. Азъ самъ зная това нѣщо. Какъвъ смисълъ има да ми доказва нѣкой, дали мисля, или не. И това азъ самъ зная. Безполезно е да ми се доказва, че имамъ животъ, че имамъ мисълъ. Азъ живѣя, азъ мисля, азъ чувствувамъ, слѣдователно, всѣкакво външно доказателство е излишно. Мисълта трѣбва да се изучава като органическо условие. Ако химикътъ иска да извърши една реакция, да образува нѣкакво съединение, той трѣбва да знае свойствата на елементитѣ, както и законитѣ, на които тѣ се подчиняватъ. Има ли прѣдъ видъ тѣзи нѣща, и реакцията, т. е. съчетанието между елементитѣ ще стане правилно. Ако химикътъ не вземе прѣдъ видъ тия нѣща, той ще прѣдизвика голѣма експлозия, ще си създаде голѣмо нещастие.

Въ това отношение и животътъ прѣдставя химическо съединение, образувано отъ много елементи. И ако човѣкъ знае да съчетава елементитѣ въ своя животъ, своитѣ мисли и чувства, той ще може правилно да образува химическото съединение. т. е. ще си създаде правиленъ, хармониченъ животъ. Запримѣрь, ако той съчетае въ себе си едно неестествено желание съ една неестествена мисълъ, т. е. ако съчетае едно човѣшко съ едно животинско желание, ще се образува едно взривно вещество и ще се произведе експлозия. Въ това отношение човѣкъ още не е дошълъ до положението на истинския човѣкъ. Истинскиятъ човѣкъ отсега нататкъ ще се прояви. Сегашниятъ човѣкъ още не може да се обуздава, той има много животински прояви въ себе си. Всички прѣстѣпления, отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ, които съврѣмениятъ човѣкъ върши, се дължатъ на животинското въ него.

Сега, подъ думата „човѣкъ“ азъ разбирамъ сборъ отъ всички добродѣтели. Който нѣма този сборъ отъ добродѣтели, той има по-голѣмо или по-малко надмощие на животното въ себе си. Като говоря за животното въ човѣка азъ имамъ прѣдъ видъ всички животни: тигъръ, мечка, вълкъ, лисица, разнитѣ трѣвопасни, насѣкоми и т. н. Какъвъ е животътъ между всички тия животни? — Животъ на самоизтрѣбление. Тѣ едни-други се гълтатъ. Отъ птицитѣ, обаче, единственъ гължбътъ прави изключение. Той е чистъ вегетарианецъ, храни се изключително съ зърнена храна. Славоятъ пѣкъ, който минава за отличенъ пѣвецъ, е месоядецъ, на день гълта десетки и стотици мушици. Той е доволенъ отъ положението си, още повече, когато ловътъ му е добъръ, но мушицитѣ, които той гълта, не мислятъ като него.

Съвременният хора се хвалят с религия, с наука, с изкуства. Питамъ: каква е тази религия, която не може да ги научи да се обичатъ? Каква е тази наука, която не може да имъ покаже начинъ, какъ да живѣятъ правилно? Каква е тази наука, която не може да открие законитъ на човѣшката мисль, нито да обясни причинитъ за сѣществуването на злото и на доброто? Какви сж тия социални науки и какъвъ е този социаленъ строй, които не могатъ да покажатъ на хората, какъ да реализиратъ своя животъ? Понеже нито религията, нито науката сж въ състояние да дадатъ на човѣка необходимото за правилното му развитие, тогава и животътъ му се обезсмисля. И наистина, ние виждаме, че земята е покрита с паметници, и то все на умрѣли хора. На земята сж дохождали и велики хора, като Христа, на примеръ, който отъ двѣ хиляди години насамъ е все между хората; тѣ разправятъ за страданията Му, плачатъ за Него, но и досега още продължаватъ да Го разпѣватъ.

Казвате: какъвъ е смисълътъ на страданието"? Великъ е смисълътъ на страданието. Който страда, той е герой, отъ него човѣкъ ще стане; който не страда, той е обикновенъ човѣкъ, отъ него нищо не се очаква. Великитъ хора сж хора на страданията. Христосъ понесе голѣми страдания, но съ това Той остави на свѣта една велика, свещена идея, която никога нѣма да умре. Неговата идея не умрѣ, но и Христосъ не умрѣ. Христосъ бѣше поставенъ на голѣмъ изпитъ: разпнаха Го, положиха Го въ гроба, и на третия день Той възкрѣсна. Ако християнството се крѣпи до днесъ, това се дължи на факта, че Христосъ и досега още живѣе между хората и ще продължава вѣчно да живѣе. Ако пъкъ въ живота на християнитъ се явява извѣстна дисхармония, причината на това е, че много отъ тѣхъ, които минаватъ за християни, не вѣрватъ, че Христосъ е възкрѣсналъ. Тѣ минаватъ за вѣрващи, безъ да сж такива. Тѣ сж въ положението на хора, които минаватъ за човѣци, безъ да сж още истински човѣци. И дѣйствително, често между хората срѣщате такива, които едни-други се наричатъ съ имената на нѣкои животни. На примеръ, единъ казва на другъ: ти си вълкъ, лисица, мечка, тигъръ и т. н. Когато искатъ да покажатъ, че нѣкой човѣкъ е глупавъ, казватъ: той е цѣла овца! Мнозина считатъ овцата за глупаво животно, но въ сѣщностъ не е така. Когато изучавахъ строежа на главата ѝ, намѣрихъ, че тя, по данни и мѣрки, е едно отъ интеллигентнитъ млѣкопитаещи животни. Който се занимава съ изучаване физиономитъ на животнитъ, ще види, че слѣдъ човѣка по

интелигентностъ иде слонътъ, а послѣ — овцата. Обаче, задава се въпроса: дѣ е човѣкътъ?

Днесъ всички хора искатъ да бждатъ здрави, щастливи, да реализиратъ всички свои желанія и т. н. Всичко това може да се придобие. Какъ? — Като придобиятъ здраво тѣло, добро сърце, свѣтълъ умъ и да станатъ напълно добродѣтелни. Безъ тия нѣща тѣ сж осждени на страдания. Въ този смисълъ страданията сж изключения въ живота. Защо? — Защото тѣ трѣбва да се разбератъ и добрѣ използватъ. Ето защо, за разумнитѣ хора страданията усилватъ вѣрата, а за глупавитѣ — тѣ сж най-голѣмото нещастие, което може да ги срещне въ живота. Споредъ разбираніята на съврѣменнитѣ хора се казва, че човѣкъ се ражда, за да умре. Какъвъ смисълъ има смъртъта? Ако човѣкъ слѣдъ смъртъта си отива въ по-добъръ животъ отъ земния, тогава тя има смисълъ. Праведниятъ да умира, има смисълъ; обаче, грѣшниятъ да умира, нѣма никакъвъ смисълъ. Да цвѣне едно цвѣте или нѣкое плодно дръвче, това цвѣтене има смисълъ, но да цвѣне една бомба, т. е. да се пукне и да избухне, какъвъ смисълъ има въ това? Има смисълъ да се запали огънь на огнището и да се тури ядене на този огънь, но да се запали той всрѣдъ къщата и да стане пожаръ, такъвъ огънь нѣма смисълъ. Има смисълъ да се правятъ църкви за богомолци; има смисълъ да се правятъ училища. Обаче, какъвъ смисълъ има да се правятъ бомби, гранати, съ които хората да се самоизтрѣбватъ? И слѣдъ всичко това казвате: Господъ да оправи свѣта! Веднѣжъ Богъ създалъ хората и написалъ законитѣ въ сърцата имъ, да живѣятъ споредъ тѣхъ, Той вече е оправилъ свѣта. Хиляди години още да живѣятъ хората, тѣ все ще се дѣлятъ помежду си на учени и прости, на богати и бѣдни, на религиозни и безбожници, а въ сжщностъ, ако се разгледатъ внимателно, тѣ ще видятъ, че всички си приличатъ. И религиозниятъ служи съ пари, и безбожникътъ служи съ пари. Лошото не е въ това, че хората служатъ съ пари, но като се стремятъ къмъ паритѣ, тѣ искатъ да се облѣкатъ хубаво, да живѣятъ богато, и по този начинъ забравятъ своята задача на земята. Като иматъ желание да се обличатъ хубаво, тѣ трѣбва да се стремятъ и вътрѣшно да се обличатъ хубаво. Всѣки може да се облѣче съ хубава, съ свѣтла вътрѣшна дреха. Свѣтли мисли и благородни чувства сж въ състояние да облѣкатъ човѣка вътрѣшно, и дѣто мине този човѣкъ, всички ще кажатъ: ето единъ истински човѣкъ! Въ който домъ влѣзе, той ще донесе Божието благословение: болни ще лѣкува, скрѣбни ще утѣшава, гладни ще нахрани.

Сега, кое е най-важното при изгрѣва на слънцето ? — Самото слънце, т. е. свѣтлината му. Кое е най-важното задъ слънцето? — Слънчевата свѣтлина и топлина, които създаватъ свѣтли мисли и благородни чувства у човѣка. Обаче, сѣщата тази топлина и свѣтлина събуждатъ низки чувства, мисли и желаня у вълка. Задъ слънчевата свѣтлина и топлина седи една велика, мощна ржка, която хората не виждатъ. Казвате: дѣ е тази ржка? Тя се вижда толкова, колкото виждате и човѣка. Това, което виждате отвънъ и наричате човѣкъ, е изразъ само на извѣстни мисли, чувства и дѣйствия. Това, което умира, не е човѣкътъ. Въ човѣка умиратъ лошитѣ мисли, чувства и дѣйствия. Понѣкога тѣ умиратъ, а понѣкога се изкореняватъ като дърво.

Казвамъ: понеже вие сега съграждате своя животъ, затова трѣбва да живѣете съ свѣтли мисли и чувства, съ благородни и прави постѣпки. Не спазвате ли тия нѣща, вие сами създавате своето нещастие. Съграждането на човѣшкия животъ може да се уподоби на постройването на единъ параходъ. Какъ се постройва параходътъ? За да се построи единъ параходъ, както трѣбва, необходимо е да се взематъ прѣдъ видъ всички технически правила и закони изъ областъта на съврѣменната наука. Само по този начинъ параходътъ ще издържи на всички бури и вълнения, които ставатъ въ морето. Не се ли взематъ въ съображение всички правила и закони на техниката, този параходъ ще бѣде изложенъ на голѣми опасности, а заедно съ него и пѣтницитетъ.

Слѣдователно, и съврѣменнитѣ хора се намиратъ въ таково развълнувано море — въ свѣта; и ако параходътъ имъ не е добрѣ построенъ, тѣ ще бѣдатъ изложени на голѣми опасности. Ако тѣхниятъ корабъ — тѣлото имъ, и тѣхнитѣ мисли и чувства не сѣ солидни, устойчиви, върху тѣхъ могатъ да се струпатъ голѣми нещастия. Тѣй щото, когато нѣкой параходъ потъне, причината не трѣбва да се търси само въ него, но и въ всички ония, които сѣ го построявали. За въ бѣдеще, когато хората стигнатъ по-високо развитие, тѣ ще постѣпватъ по всички правила и методи на новото учение, за да си създадатъ добрѣ устроени тѣла, които да възприематъ свѣтлиятъ Божии мисли и чувства. Както трѣбва да се спазватъ извѣстни правила и закони при създаването на човѣшкия организъмъ, така трѣбва да се постѣпва и при избора на министри и депутати за една държава. Тѣ трѣбва да бѣдатъ най-интелигентнитѣ, благороднитѣ и безкористнитѣ хора. Само така може да се говори за благоденствието на една държава. Само тогава може да се говори и за

велика България. Обаче, това, което сега става във държавите, говори за неразбиране на живота.

Мнозина мислят, че са дошли на земята, за да пръкарат живота си, както и да е, и да си заминат. Така и вълкът мисли. Той гледа да се добере до някоя кошара, да открадне една овца, да я изяде и нищо повече. Ако и човъкът мисли по същия начин, каква е разликата тогава между него и вълка? При това, ако вълкът изяде една овца, теглят му куршумъ, и всичко с него се свършва. Ако един християнин убие на бойното поле 10-20 души, веднага го възнаграждават, дават му кръст за храброст и го признават за герой. И след това този човък се хвали, че може да убива, без да му трепне окото. Да убиваш, да разрушаваш, това е пръстъпление, а не наука. Да създаваш, да градиш, това е наука.

Казвам: съвременните хора трябва да мислят правилно, да живеят правилно, както Бог изисква. Правилният живот подразбира братски живот. При това не е нужно всички хора да имат еднакъв външен образ и еднакви убеждения. Вземете, запример, малкото дете и възрастния човък. Те се различават външно, но като хора, все имат нещо общо. Някога младият ще остарее, а старият може да се подмлади. Във това отношение алхимиците са правили ред опити. Стар човък може да се постави във една реторта и след като мине през известни процеси, ще излезе оттам свършено подмладен? Човък може да се подмлади не само по алхимически начин, но и чрез мисълта си. Много европейски учени поддържат теорията, че човък може да се подмлади, да обнови живота си чрез мисълта. Светлата мисъл на човка създава около него приятна атмосфера, която го прави способен да възприема хубавото и красивото от живата природа. Няма ли светла мисъл, човък не знае, как да постъпва спрямо разумната природа, и по този начин се натъква на ред противоречия и нещастия. Благодарение на това, хората се изявяват лоши; туй показва, че те само по воля са лоши, но не и по естество. Често срещате хора, които по вътрешно разположение, по тъй наречената зла воля, не изпълняват и това, което даже за тях самите е добро.

Съвременната култура има за задача да проучи проявата на човшката мисъл, да определят понятието човък. Човък е съчетание на добродетели, но не и на пръстъпления. Когато усеща във себе си бушуване на нещо лошо, това показва, че той се е натъкнал на някои лоши чърти, наследени от ред поколения. И днес човък трябва да прави много

усилия, да се освободи отъ лошитѣ наслѣдствени чѣрти, както и отъ нѣкои животински прояви, докато дойде до положението на истински човѣкъ.

И тъй, дойде ли човѣкъ да прояви разумното начало, той ще бѣде силенъ и свободенъ отъ всички лоши и низки прояви въ себе си. Ако праведниятъ човѣкъ живѣе въ нѣкоя планина, наприимѣръ, врѣмето ще бѣде таково, каквото той желае; ако иска снѣгъ, снѣгъ ще вали; ако иска дъждъ или слънце, и врѣмето ще бѣде таково. Обаче, ако нѣкой грѣшникъ живѣе на планината, врѣмето ще бѣде таково, каквото то желае. И тогава, той ще се приспособява къмъ врѣмето, а не врѣмето къмъ него.

Много екскурзиянти, като пътуватъ по планинитѣ, страхуватъ се отъ дъждъ, да не се простудятъ. Трѣбва да знаете, че дъждътъ въ планината прѣзъ мѣсець юли е голѣмо благословение. Такава дъждовна баня се равнява на сто обикновени бани. Всѣка капка дъждъ прѣзъ мѣсець юли е пълна съ електричество и магнетизъмъ.

Сега, задрѣжете въ ума си мисълта: човѣкъ е най-великото създание на земята. Радвайте се, че носите името човѣкъ! Стремете се да отговорите на това име! Човѣкъ трѣбва да бѣде добъръ, да мисли, да чувствува и да дѣйствиува правилно! И тогава, всѣки да си каже: моятъ животъ не трѣбва да бѣде въ ущърбъ на другитѣ. Щомъ искамъ щастие за себе си, трѣбва да желая щастieto и на другитѣ. Моята мисълъ трѣбва да бѣде като Божията!

Сега, на всички желая да бѣдете умни, добри, щастливи и каквото желаете, да постигнете. Отсега нататъкъ да станете нови хора!

2. Бесѣда отъ Учителя, държана на 12 юли, 10 ч. с. 1931 г.